

ആശിഖ് അലി ടി, അരുൺകുമാർ പി കെ

ഭൂരാഷ്ട്ര തന്ത്രത്തെ (geopolitics) കുറിച്ചുള്ള അധിഷ്ഠിത സംജ്ഞകൾ സൃഷ്ടിച്ചെടുത്ത ബോധമാണ്, പാശ്ചാത്യ ജനാധിപത്യ രാജ്യങ്ങൾ നേതൃത്വം കൊടുക്കുന്ന സ്വകാര്യമൂലധനം ലാഭമുക്തിയിൽ (profit motive) മാത്രം പ്രവർത്തിക്കുന്നതും ദേശരാഷ്ട്ര താല്പര്യങ്ങളിൽനിന്ന് താരതമ്യേന സ്വതന്ത്രമായ (relative autonomy) ഒന്നാണെന്നുള്ള വിശ്വാസം. എന്നാൽ, സ്വേച്ഛാധിപത്യ രാജ്യങ്ങളിലെ പ്രത്യേകിച്ച് ഡിജിറ്റൽ മേഖലയിലെ, സ്വകാര്യമൂലധനം ജനാധിപത്യത്തെ അസ്ഥിരപ്പെടുത്തുന്നതും സൈനിക രഹസ്യംപ്രദമായ പ്രവൃത്തികൾക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതുമാണെന്ന സാമൂഹിക ധാരണയും നിലനിൽക്കുന്നുണ്ട്.

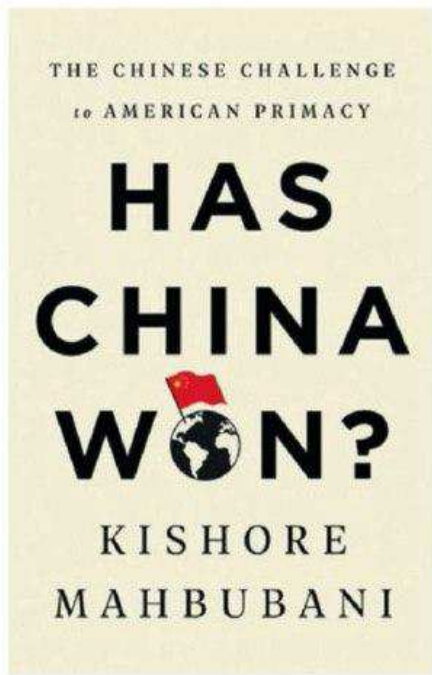
സൈബർ മേധാവിത്വവും ചൈനീസ് വ്യാളിയും

ഇന്ത്യ- ചൈന ബന്ധത്തിലെ അസ്വസ്ഥമായ സമാധാന വർഷങ്ങളിൽ പലപ്പോഴും യഥാർത്ഥ നിയന്ത്രണരേഖയിൽ (Line of Actual Control) ചെറു സൈനിക ശബ്ദങ്ങൾ നടന്നിരുന്നെങ്കിലും 1975 നുശേഷം ഇതാദ്യമായാണ് അതിർത്തിയിൽ സൈനികരുടെ മരണം ഉൾപ്പെടെയുള്ള രക്തച്ചൊരിച്ചിൽ ഉണ്ടാകുന്നത്. ഇതേതുടർന്ന് ഇന്ത്യ അതിന്റെ 'ഡിജിറ്റൽ പരമാധികാര ദേശത്ത്' (digital territory) 59 ചൈനീസ് ആപ്ലിക്കേഷനുകൾ നിരോധിച്ചതോടെ അതിർത്തിയിൽ നിലനിന്ന സൗഹൃദം സൈബർ ഇടങ്ങളിലേക്കും തിരിഞ്ഞു. അതോടെ സൈബർ ലോകം ഒരു മൃദുസ്ഥാപനം (soft institution) എന്നനിലയിൽനിന്നും ഒരു ദൃഢസ്ഥാപനം (hard institution) എന്ന നിലയിലേക്ക് ക്രമാനുഗതമായി പരിവർത്തനം ചെയ്യപ്പെടുകയും ദേശീയ സുരക്ഷയുടെ ഉൽക്കണ്ഠകൾ കൊപ്പം സാങ്കേതിക ദേശീയതയുടെ (techno nationalism) സങ്കല്പം രൂപപ്പെടുകയും ചെയ്തു. സ്വാതന്ത്ര്യനന്തര ഇന്ത്യയിൽ വ്യക്തിസ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെയും സ്വയംഭരണാവകാശത്തിന്റെയും ഇടങ്ങളായി ഒരിക്കൽ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്ന

സൈബർ ഇടങ്ങൾ, ദേശരാഷ്ട്രത്തിന്റെ തന്ത്രപരവും സാമ്പത്തികവുമായ ലക്ഷ്യങ്ങൾക്ക് പുതിയ മേച്ചിൽപ്പുറങ്ങൾ കണ്ടെത്തുകയാണ്.

ഭൂരാഷ്ട്ര തന്ത്രത്തെ (geo politics) കുറിച്ചുള്ള അധിശത്രു സംഘടനകൾ സൃഷ്ടിച്ചെടുത്ത ബോധമാണ്, പാശ്ചാത്യ ജനാധിപത്യ രാജ്യങ്ങൾ നേതൃത്വം കൊടുക്കുന്ന സ്വകാര്യമൂലധനം ലാഭമുതലിയിൽ (profit motive) മാത്രം പ്രവർത്തിക്കുന്നതും ദേശരാഷ്ട്ര താല്പര്യങ്ങളിൽനിന്ന് താരതമ്യേന സ്വതന്ത്രവുമായ (relative autonomy) ഒന്നാണെന്നുള്ള വിശ്വാസം. എന്നാൽ, സ്വേച്ഛാധിപത്യ രാജ്യങ്ങളിലെ പ്രത്യേകിച്ച് ഡിജിറ്റൽ മേഖലയിലെ, സ്വകാര്യമൂലധനം ജനാധിപത്യത്തെ അസ്ഥിരപ്പെടുത്തുന്നതും സൈനിക രഹസ്യാന്വേഷണ പ്രവർത്തികൾക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതുമാണെന്ന സാമൂഹിക ധാരണയും നിലനിൽക്കുന്നുണ്ട്. ഇതേ അധിശത്രുക്കൾ തന്നെയാണ്, ടെലിഗ്രാം/ വെർബോ/ വീചാറ്റ് എന്നിവ രാജ്യസുരക്ഷയ്ക്ക് ഭീഷണിയാണെന്നും വാട്സാപ്പ്, ഫേസ്ബുക്ക് തുടങ്ങിയവ സുരക്ഷിതവുമാണെന്ന കാഴ്ചപ്പാട് സമൂഹത്തിൽ സൃഷ്ടിച്ചെടുത്തത്. ചൈനീസ്

മൊബൈൽ ആപ്ലിക്കേഷനുകൾ പീപ്പിൾസ് ലിബറേഷൻ ആർമിയ്ക്ക് സൈനിക രഹസ്യങ്ങൾ ശേഖരിക്കുന്നതിനുള്ള അടി

സ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളാണെങ്കിൽ, അത് ഇന്ത്യയുടെ ദേശീയസുരക്ഷയ്ക്ക് കാര്യമായ അപകടമുണ്ടാക്കുമെന്നതിൽ സംശയമില്ല. അതേ സമയം, പാശ്ചാത്യ ജനാധിപത്യ ശക്തികളും ഇന്ത്യയുടെ പരമാധിപകാരത്തിൽ (sovereignty) കടന്നുകയറുന്നില്ലെന്ന് ഉറപ്പാക്കേണ്ടത് പ്രധാനമാണ്.

അമേരിക്കയുടെ ദേശീയസുരക്ഷാ ഏജൻസി (എൻഎസ്എ) മറ്റ് രാജ്യങ്ങളിൽ ചാരപ്രവർത്തി നടത്തുന്നതിനുവേണ്ടി ആപ്പിൾ, ഗൂഗിൾ, മൈക്രോസോഫ്റ്റ്, സാംസങ്ങ് തുടങ്ങിയ കമ്പനികളുടെ കമ്പ്യൂട്ടർ, മൊബൈൽ ഫോൺ തുടങ്ങി സ്മാർട്ട് ടിവികളിൽ വരെ കടന്നുകയറിയിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള തെളിവുകൾ എഡ്വേർഡ് സ്മോഡൻ 2013ൽ പുറത്തുവിട്ടിരുന്നു. സ്മോഡന്റെ രേഖകൾ പ്രകാരം അമേരിക്കൻ ചാരപ്രവർത്തനത്തിന്റെ മുൻനിര ഇരയായിരുന്നു ഇന്ത്യ.

വിക്ലീലിക്സ് വെളിപ്പെടുത്തലുകൾ പ്രകാരം അമേരിക്കൻ ചാരസംഘടനയായ സിഐഎ വാട്സാപ്പ് എൻക്രിപ്ഷനുകളിൽ പോലും കടന്നുകയറിയിരുന്നു. ഫേസ്ബുക്ക് ഡാറ്റാ ഉപയോഗിച്ച് കോബ്രിഡ്ജ് അനാലിറ്റിക് അമേരിക്കൻ തെരഞ്ഞെടുപ്പുകളിലും

ബ്രെക്സിറ്റ്(Brexit) തിരഞ്ഞെടുപ്പിലും പൊതുജനാഭിപ്രായത്തെ സ്വാധീനിച്ചു എന്നതിനു വ്യക്തമായ തെളിവുകളുണ്ട്. അതിനാൽ തന്നെ രാജ്യസുരക്ഷയിലും വ്യക്തികളുടെ സ്വകാര്യതയിലും പ്രതിബദ്ധത പുലർത്തുന്നവരാണ് അമേരിക്കൻ മൂലധനശക്തികൾ എന്ന് അബദ്ധധാരണയാണ്. വിവിധ സ്വതന്ത്ര വ്യാപാര കരാറുകളുടെ സഹായത്തോടെ ധനമൂലധനം (Finance Capital) ആഗോളതലത്തിൽ ഒഴുകുമ്പോഴും പടിഞ്ഞാറൻ മൂലധനം (Western Capital) പാശ്ചാത്യ സാമ്രാജ്യത്വ രാഷ്ട്രീയവുമായി (Western Imperialism) യോജിക്കുന്നു എന്നതു വ്യക്തമാണ്. ലാഭം വർദ്ധിപ്പിക്കാനുള്ള ശ്രമത്തിൽ മൂലധനം അതിന്റെ വിപണികണക്കുകൂട്ടുമ്പോൾ ദേശരാഷ്ട്രങ്ങളുടെ സ്ഥലകാല അതിരുകൾപോലും മറികടക്കുന്നുവെങ്കിലും ഇത്തരം സാധ്യതകൾ തുറന്നുവെക്കുന്നത് രാഷ്ട്രങ്ങളുടെ പരമാധികാരത്തിലും രാഷ്ട്രീയ ശക്തിയിലും ഊന്നിതന്നെയാണ്.

ലോകത്തിനു മുന്നിൽ ഡാറ്റയുടെ പരമാധികാരം (Data Sovereignty) എന്ന ആശയം തന്നെ ഉയർന്നുവന്നത് അമേരിക്കൻ സെർവറുകളിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന ഏത് ഡാറ്റയും ആവശ്യപ്പെടാൻ ഭരണകൂടത്തെ പ്രാപ്തമാക്കുന്ന യുഎസ്എ പാട്രിയോട്ട് ആക്ടും (USA Patriot Act) തുടർന്ന് അമേരിക്കയുടെ ദേശീയ സുരക്ഷാ ഏജൻസിയും നടപ്പിലാക്കിയ പ്രിസം പ്രോഗ്രാമുമാണ് (PRISM Surveillance Program). ഏഡ്വേഡ് സ്നോഡന്റെ വെളിപ്പെടുത്തലിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ യൂറോപ്യൻ രാജ്യങ്ങളുടെ പരമാധികാരത്തിൽ അമേരിക്ക കൈകടത്തുന്നു എന്ന ആശങ്ക താരതമ്യേന ശക്തമായ ഡാറ്റ സ്വകാര്യതാ നിയമങ്ങൾ രൂപീകരിക്കാൻ യൂറോപ്യൻ യൂണിയനെ പ്രേരിപ്പിച്ചു.

എന്നാൽ ഇന്ന് അതിവേഗം ലോക സാമ്പത്തിക ഭൂപടത്തിൽ ഇടംപിടിച്ച ചൈനീസ് ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതികവിദ്യ പിപ്പിൾസ് ലിബറേഷൻ ആർമിയുടെ സർവലയൻസ് ഉപാധിയാണ് എന്നാണ് അമേരിക്കൻ വാദം. എന്നാൽ ഇത്തരം വാദഗതികൾ പുതുതായി രൂപപ്പെടുന്ന ഭൂരാഷ്ട്ര തന്ത്രത്തെ അധിഷ്ഠിതമാക്കിയ ആശങ്കകളാണോ എന്നും

ഈ ആശങ്കകൾ ഇന്ത്യയുടെ ചൈനീസ് ആപ്പ് നിരോധനത്തെ സ്വാധീനിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്നും പരിശോധിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

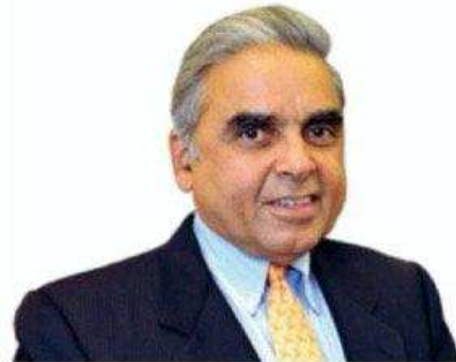
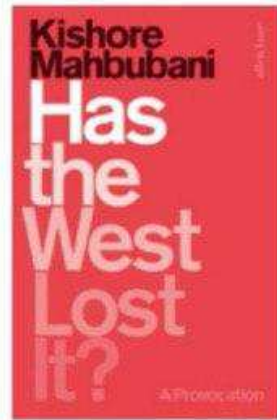
സാങ്കേതികരംഗത്തെ പുതുലോകക്രമം

ഡെൻസിയാവോ പിങ്ങിന്റെ സാമ്പത്തിക പരിഷ്കാരങ്ങളുടെ ഭാഗമായി ഘട്ടംഘട്ടമായി ചൈനയുടെ വിപണി ശക്തമായ നിയന്ത്രണങ്ങൾക്കു വിധേയമായി തുറന്നുകൊടുത്തതോടെ, ബഹുരാഷ്ട്ര കൂത്തകകൾക്കു കൂറാഞ്ഞ ചെലവിൽ ഉൽപാദനം സാധ്യമായി. ദീർഘകാലം മുഖ്യവർധന ശ്രേണിയിലെ താഴെ അറ്റം അലകരിച്ച ചൈന, ഈയൊരു നിലയിൽനിന്ന് ആഗോളതലത്തിൽ മത്സരശേഷിയുള്ള ചൈനീസ് ബ്രാൻഡുകൾ നിർമ്മിച്ചെടുക്കാൻ പദ്ധതി ആവിഷ്കരിച്ചു. വിദ്യാഭ്യാസത്തിനും ഗവേഷണത്തിനും വൻ

ഡെൻസിയാവോ പിങ് സിയാവോ പിങ്

അതിവേഗം ലോക സാമ്പത്തിക ഭൂപടത്തിൽ ഇടംപിടിച്ച ചൈനീസ് ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതികവിദ്യ പിപ്പിൾസ് ലിബറേഷൻ ആർമിയുടെ സർവലയൻസ് ഉപാധിയാണ് എന്നാണ് അമേരിക്കൻ വാദം. എന്നാൽ ഇത്തരം വാദഗതികൾ പുതുതായി രൂപപ്പെടുന്ന ഭൂരാഷ്ട്ര തന്ത്രത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള ആശങ്കകൾ ആണോ എന്നും, ഈ ആശങ്കകൾ ഇന്ത്യയുടെ ചൈനീസ് ആപ്പ് നിരോധനത്തെ സ്വാധീനിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്നും പരിശോധിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

കിഷോർ മഹബൂബാനി

തോതിൽ ബജറ്റ് വിഹിതം നീക്കിവെക്കുകയും ചൈനീസ് ആഭ്യന്തര സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വിദേശ ഗവേഷണവും വികസന സബ്സിഡിയായ സഹകരണവും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. അതിനാവശ്യമായ ലോണുകൾ ചൈനീസ് ബാങ്കുകൾവഴി ലഭ്യമാക്കുകയും വ്യത്യസ്ത തലങ്ങളിൽ നികുതിയിളവുകൾ നൽകുകയും മുണ്ടായി. ഹുവാവ്, ഇസെഡ്ക്ഇ, തുടങ്ങിയ ചൈനീസ് കമ്പനികൾ ഇത്തരത്തിൽ വലിയ സബ്സിഡികൾ ലഭിച്ചവയാണ്.

2015ന്റെ തുടക്കത്തിൽ പ്രഖ്യാപിച്ച ചൈനയുടെ 13ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയിൽ നിർമ്മിത ബുദ്ധിയിലും റോബോട്ടിക്സിലും വാതുതലമുറ സാങ്കേതിക വിദ്യയിലും കുറ്റൻ നിക്ഷേപമാണ് നടത്തിയത്. 'മെയ്ഡ് ഇൻ ചൈന പ്രോഗ്രാം' ഇത്തരം ലക്ഷ്യത്തെ മുൻനിർത്തിയാണ് രൂപപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്. സാങ്കേതിക ദേശീയവാദത്തിന്റെ (Techno nationalism) ചുവടു പിടിച്ചാണ് സൈബർമേഖലയിലെ ചൈനീസ് ആധിപത്യം വളർന്നു പന്തലിക്കുന്നത്. അലിബാബ, ടെൻസന്റ്, ബൈഡു, ഹുവാവ്, ടിക്ടോക്കിന്റെ ഉടമസ്ഥരായ ബൈറ്റ് ഡാൻസ് തുടങ്ങിയ ബ്രാൻഡുകൾ ഇതിന്റെ ഭാഗമായി വളർന്നുവന്നതാണ്.

സൈബർ മേഖലയിൽ അമേരിക്കയ്ക്കുണ്ടായിരുന്ന മേൽക്കോയ്മ ചോദ്യംചെയ്യാൻ കഴിയുന്ന വിധത്തിൽ വളർന്ന ചൈനയും, അഞ്ചാംതലമുറ(5G) മൊബൈൽ സാങ്കേതികവിദ്യ ലേലത്തിന്റെ ആദ്യഘട്ടത്തിൽ മേൽക്കോയ്മ നേടിയ ഹുവാവിയും അമേരിക്കയെ ചില്ലറയൊന്നുമല്ല അലോസരപ്പെടുത്തിയത്. 2017 ലെ ചൈനയുടെ ദേശീയ ഇന്റലിജൻസ് നിയമ പ്രകാരം, ചൈനീസ് കമ്പനികൾ സർക്കാരുമായി ഇന്റലിജൻസ് ശേഖരണത്തിന് സഹായിക്കണം. ഇതു തങ്ങളുടെ ദേശീയസുരക്ഷയ്ക്ക് ഭീഷണിയാണെന്ന് കരുതുന്ന അമേരിക്ക, 5 ജി ലേലത്തിൽനിന്ന് ഹുവാവിയെ ഒറ്റപ്പെടുത്താൻ വേണ്ടി ശക്തമായ നീക്കങ്ങളാണ് നടത്തിയത്. അമേരിക്ക ഹുവാവിയെക്കെതിരെ നടത്തുന്ന നീക്കങ്ങളിൽ പ്രതിഷേധിച്ച് ചൈന 2019ൽ വിദേശനിർമ്മിത സോഫ്റ്റ്‌വെയറും

കളും ഹാർഡ് വെയറുകളും തങ്ങളുടെ പൊതുകാര്യലയങ്ങളിൽ നിരോധിച്ചിരുന്നു. അടുത്തകാലത്ത് ചൈനക്കെതിരായ പൊതുവികാരം അമേരിക്കൻ ഭരണതലത്തിൽ ശക്തിപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അമേരിക്കയുടെ ജോയിന്റ് ചീഫ് ഓഫ് സ്റ്റാഫ് ചെയർമാൻ ജനറൽ ജോസഫ് ഡബ്ലിൺ ഹോർഡ് അഭിപ്രായപ്പെട്ടത് '2025 ഓടെ അമേരിക്കയുടെ ഏറ്റവും വലിയ ഭീഷണി ചൈനയായിരിക്കും' എന്നാണ്. അമേരിക്കയുടെ 2018ലെ ദേശീയ പ്രതിരോധതന്ത്രം പറഞ്ഞുവെക്കുന്നത് ചൈന സാമ്പത്തിക, നയതന്ത്ര, സുരക്ഷാ തീരുമാനങ്ങളിൽ അനിഷേധ്യ അധികാരം നേടുന്നതിലൂടെ ലോക സ്ഥിരതയെ പുനർരൂപപ്പെടുത്തും എന്നാണ്.

മുൻ സിംഗപ്പൂർ നയതന്ത്ര ജ്ഞൻ കിഷോർ മഹബൂബാനിയുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ, ഇന്ന് ലോക രാഷ്ട്രങ്ങളിൽ ഒന്നാംസ്ഥാനത്തേക്ക് ഉയർന്നുവരുന്ന ചൈന, നിലവിലെ ഒന്നാം ശക്തിയായ അമേരിക്കയെ മറികടക്കുമ്പോൾ ഭൂരാഷ്ട്രവൈരം (geopolitical rivalry) ഒഴി

കഴിഞ്ഞ ദശകങ്ങളിൽ പലതവണ ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെട്ട അമേരിക്കൻ മേധാവിത്വം ട്രംപ് ഭരണത്തിനു കീഴിൽ പുരോഗമന സഖ്യങ്ങളിൽനിന്നും, ദീർഘകാല യുഎസ് സഖ്യകക്ഷികളിൽനിന്നും ആവർത്തിച്ച് വിമർശനം ഏറ്റുവാങ്ങുന്നുണ്ട്. ട്രാൻസ് പസഫിക് പാർട്ണർഷിപ്പ് (ടിപിപി), അറ്റ്ലാന്റിക് ട്രേഡ് ആൻഡ് ഇൻവെസ്റ്റ്മെന്റ് പാർട്ണർഷിപ്പ് (ടിടിപിഎഫി) എന്നീ ബഹുമുഖ വ്യാപാര, നിക്ഷേപ കരാറുകളുടെ ചർച്ചകളിൽനിന്ന് പ്രസിഡന്റ് ട്രംപ് പിന്മാറിയിരുന്നു. ലോകവ്യാപാര സംഘടന വാണിജ്യതർക്കങ്ങളിൽ അപ്പീൽ കേൾക്കുന്ന നിർണായക പാനലിലേക്ക് പുതിയ അംഗങ്ങളെ നിയമിക്കുന്നത് കഴിഞ്ഞ രണ്ട് വർഷമായി തടഞ്ഞിരിക്കുന്ന അമേരിക്ക, ഒടുവിൽ ലോകാരോഗ്യസംഘടനയ്ക്കുള്ള അമേരിക്കൻ ബജറ്റ്

മുൻ സിംഗപ്പൂർ നയതന്ത്രജ്ഞൻ കിഷോർ മഹബൂബാനിയുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ, ഇന്ന് ലോകരാഷ്ട്രങ്ങളിൽ ഒന്നാം സ്ഥാനത്തേക്ക് ഉയർന്നുവരുന്ന ചൈന, നിലവിലെ ഒന്നാംശക്തിയായ അമേരിക്കയെ മറികടക്കുമ്പോൾ ഭൂരാഷ്ട്രവൈരം (geopolitical rivalry) ഒഴിവാക്കാൻ കഴിയാത്തതാണ് എന്നാണ്.

രക്ഷാകർതൃത്വത്തിനും സുരക്ഷാ പങ്കാളിത്തത്തിനും റഷ്യയെയും ചൈനയെയുമാണ് നോക്കാനുണ്ടാകുന്നത്. സൗദി അറേബ്യ ചൈനയുമായി രൂപപ്പെടുത്തുന്ന അടുത്ത നയതന്ത്രബന്ധം ഇതിന്റെ ഉദാഹരണമാണ്.

മാത്രമല്ല, അമേരിക്കയുടെ നയതന്ത്ര ശക്തിയും (soft power) ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെട്ട് തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. ഉദാഹരണത്തിന് 15 അംഗ യുഎൻ സുരക്ഷാകൗൺസിലിൽ പടിഞ്ഞാറൻ രാജ്യങ്ങൾക്കും സുഹൃദ് രാജ്യങ്ങൾക്കും ഹിതപരിശോധനാ നടപടിക്രമങ്ങളിൽ വിജയിക്കുന്നതിന് ഒമ്പത് വേട്ടുകൾ ആവശ്യമാണ്. എന്നാൽ 2018 മാർച്ചിൽ സിറിയയിലെ മനുഷ്യാവകാശ ലംഘനങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഔദ്യോഗിക സഭായോഗം വെട്ടിച്ചുരുക്കാനുള്ള അമേരിക്കൻ പിന്തുണയുള്ള നിർദ്ദേശം പരാജയപ്പെടുത്തിയത് ചൈന ഐവറി കോസ്റ്റിനു മുകളിൽ ചെലുത്തിയ സമ്മർദ്ദത്തെ തുടർന്നാണ്. 2000 ത്തിൽ ഐക്യരാഷ്ട്രസംഘടനയുടെ ബജറ്റ് വിഹിതത്തിൽ ഒരു ശതമാനം മാത്രമായിരുന്ന ചൈനയുടെ സംഭാവന, ഇന്ന് 12 ശതമാനമായി വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഐക്യരാഷ്ട്രസംഘടനയുടെ സവിശേഷമായ 15 ഏജൻസികളുടെ തലവന്മാരിൽ ഒരു അമേരിക്കൻ നയതന്ത്ര ജ്ഞൻ മാത്രമാണെങ്കിൽ, നാല് ചൈനീസ് നയതന്ത്രജ്ഞർ ഇന്ന് ചുമതലവഹിക്കുന്നു എന്നതു കൂടി കാണേണ്ടതുണ്ട്.

ലോകത്തെ മൊത്ത ആഭ്യന്തര ഉൽപാദനത്തിന്റെ (ജിഡിപി) അമേരിക്കൻ പങ്ക് രണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ ലോകസമ്പദ് വ്യവസ്ഥയുടെ 50 ശതമാനം ആയിരുന്നെങ്കിൽ ഇന്ന് ഏകദേശം 20 ശതമാനമായി കുറഞ്ഞു. ലോകത്തിലെ വമ്പൻ സാമ്പത്തിക ശക്തിയായി ചൈന ഉയർന്നുവന്നതും ഇതേ കാലയളവിലാണ്. ശീതയുദ്ധകാലത്ത് സോവിയറ്റ് യൂണിയൻ ഒരുതരത്തിലും അമേരിക്കൻ സാമ്പത്തിക ശേഷിയുടെ അടുത്തുപോലും നിന്നിരുന്നില്ല. മഹബൂബാനിയുടെ നിരീക്ഷണത്തിൽ അമേരിക്കൻ ജിഡിപിയുടെ 40 ശതമാനം മാത്രമായിരുന്നു തങ്ങളുടെ ഏറ്റവും മികച്ച സമയത്തുപോലും സോ

വാക്കാൻ കഴിയാത്തതാണ്. കഴിഞ്ഞ 30 വർഷത്തിനിടയിൽ സമൂഹത്തിലെ ഏറ്റവും താഴെത്തട്ടിലുള്ള 50 ശതമാനം പേരുടെ ശരാശരി വരുമാനം ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ വികസിത രാജ്യം അമേരിക്ക മാത്രമാണ്. അതേസമയം ഏറ്റവും താഴെ തട്ടിലുള്ള 50 ശതമാനം ആളുകളുടെ ശരാശരി വരുമാനം അതിവേഗം ഉയർന്ന രാജ്യം ചൈനയാണ്.

വിഹിതം വെട്ടിക്കുറയ്ക്കുകയാണെന്ന് പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. ട്രംപ് ഭരണകൂടം മുന്നോട്ടുവെക്കുന്ന 'അമേരിക്ക ഫസ്റ്റ്' സിദ്ധാന്തം അമേരിക്കൻ ലോകനേതൃ വ്യവസ്ഥയെ കൂടുതൽ ദുർബലപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. പലരാഷ്ട്രങ്ങളും ബദൽ

വിയറ്റ് യൂണിയന്റെ സാമ്പത്തികശേഷി. ശീതയുദ്ധകാലത്തുനിന്നും പാഠം ഉൾക്കൊണ്ട ചൈന തങ്ങളുടെ ബജറ്റിന്റെ വലിയ ശതമാനം ഗവേഷണങ്ങൾക്കും വികസനത്തിനുമാണ് (research and development) നീക്കിവച്ചത്. ഈ വകയിൽ 2018ൽ മാത്രം ചൈന നീക്കിവെച്ച തുകയിൽ 11.8 ശതമാനം വർദ്ധനയാണ് ഉണ്ടായത്. അതായത് 275 ബില്യൺ ഡോളർ! അമേരിക്കയെ തൊട്ടുപുറകിൽ തന്നെയാണ് സൈനിക ബജറ്റിലും ചൈന. എന്നാൽ അത് അവരുടെ വർദ്ധിച്ച മൊത്ത ആഭ്യന്തര ഉത്പാദനവുമായി (ജിഡിപി) സന്തുലിതപ്പെടുത്തിയുണ്ടുണ്ട്. 2000 മുതൽ ഇങ്ങോട്ടുള്ള വാർഷിക പ്രതിരോധ ചെലവുകൾ ചൈനീസ് ജിഡിപിയുടെ രണ്ട് ശതമാനത്തിനടുത്തു മാത്രമാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ സാങ്കേതികരംഗത്തെ വൈരം ഒരു രണ്ടാം ശീതയുദ്ധത്തിന്റെ പാതയിൽ സഞ്ചരിക്കുന്ന ഇക്കാലത്തുപോലും വർദ്ധിച്ച മിലിറ്ററി ബജറ്റ് അമേരിക്കക്ക് ഉണ്ടാക്കുന്നതുപോലെ ചൈനക്ക് ഒരു ബാധ്യതയാകുന്നില്ല.

അമേരിക്ക ഹുവായിയുടെ 5 ജി സാങ്കേതികവിദ്യയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഇപ്പോൾ ഉയർത്തികൊണ്ടുവന്ന രാഷ്ട്രങ്ങളുടെ 'ദേശീയസുരക്ഷ' എന്ന വാദത്തിനുപിന്നിൽ, സാങ്കേതികരംഗത്തും സാമ്പത്തികരംഗത്തും അമേരിക്ക പുലർത്തിയിരുന്ന മേൽക്കോയ്മക്ക് ചൈന വെല്ലുവിളി തീർക്കുന്നു എന്ന ആധിപത്യം കാരണമാകുന്നുണ്ട്. മാത്രമല്ല, അമേരിക്കയുടെ സുരക്ഷാ ഏജൻസികൾ ഗണ്യമായും സുഗമമായും മറ്റ് രാഷ്ട്രങ്ങളുടെ സ്വകാര്യതയിലേക്കും ദേശീയ സുരക്ഷയിലേക്കും നുഴഞ്ഞുകയറ്റം നടത്തിയത്, തങ്ങളുടെ തദ്ദേശീയ-യൂറോപ്യൻ സാങ്കേതികവിദ്യകളുടെ ആധിപത്യം ആഗോള തലത്തിൽ ഉറപ്പായതുകൊണ്ടുകൂടിയാണ്. ഈ അപ്രമാദിത്യത്തിലേക്കാണ് ചൈനയുടെ സാങ്കേതിക വളർച്ച നടന്നുകയറുന്നത്.

ഇന്ത്യയും ചൈനയും സാങ്കേതിക ദേശീയതയും

അതിർത്തിയിലെ സംഭവവികാസങ്ങളോടുള്ള പ്രതികരണം എന്ന നിലയിൽ ഇന്ത്യയിൽ എമ്പാടും ചൈന നിർമ്മിത ടിവിയും, മറ്റ് ഉപകരണങ്ങളും ഭാരതമാതാവിളികളുടെ അകമ്പടിയോടെ

തല്ലിപ്പൊട്ടിക്കുകയും ചൈനനിർമ്മിത ഉപകരണങ്ങളുടെ നിരോധനത്തിനു മുറവിളി ഉയരുകയും ചെയ്തു. തുടർന്നാണ് ഇന്ത്യ 'രാജ്യസുരക്ഷയ്ക്ക് ഭീഷണി' എന്ന കാരണത്താൽ 59 ചൈനീസ് ആപ്പുകൾക്ക് നിരോധനമേർപ്പെടുത്തിയത്. അമേരിക്കയുടെ രഹസ്യാന്വേഷണവിഭാഗം മുൻതലവനും ഇപ്പോൾ സെക്രട്ടറി ഓഫ് സ്റ്റേറ്റ് പദവിയിൽ ഇരിക്കുന്നയാളുമായ മൈക്ക് പോംപിയോ നിരോധനത്തെ സ്വാഗതം ചെയ്തു. സ്വതന്ത്രവിപണിയുടെ ആഗോള വക്താവ് എന്ന സ്വയം അവകാശപ്പെടുന്ന അമേരിക്ക, തങ്ങളുടെ നയതന്ത്ര സമീപനങ്ങളോട് ചേർന്നുനിൽക്കാത്ത രാജ്യങ്ങളെ ഉപരോധങ്ങൾ കൊണ്ട് നേരിടുന്നതിൽ കൃപ്രസിദ്ധിയാർജിച്ചവരാണ്. നാലാം വ്യവസായ വിപ്ലവത്തിന്റെ നേതൃസ്ഥാനത്തിനുവേണ്ടി അമേരിക്കയും ചൈനയും നടത്തുന്ന ശീതയുദ്ധത്തിൽ ഇന്ത്യ അമേരിക്കൻ പാളയത്തിൽ നിലയുറപ്പിച്ചു എന്നതാണ് ഈ അതിർത്തി പ്രശ്നത്തിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ രാഷ്ട്രീയമായി വായിച്ചെടുക്കേണ്ടത്.

ചൈനീസ് ആപ്പ് നിരോധനം തീവ്രദേശീയവാദികളെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തുമെങ്കിലും, ഇന്ത്യ ചൈന നയതന്ത്ര വ്യാപാരബന്ധങ്ങളിൽ അതുണ്ടാക്കുന്ന ആഘാതം പരിശോധിക്കേണ്ടതാണ്. മുൻ നീതിആയോഗ് ഉപാധ്യക്ഷൻ അരവിന്ദൻ പനഗരിയ പറയുന്നത് ഇന്ത്യയിലേക്കുള്ള ചൈനയുടെ കയറ്റുമതി അവരുടെ മൊത്തം കയറ്റുമതിയുടെ മൂന്ന് ശതമാനം മാത്രമാണെന്നാണ്. എന്നാൽ ഇന്ത്യയുടെ മൊത്തം കയറ്റുമതിയിൽ ആറ് ശതമാനവും മൊത്തം ഇറക്കുമതിയിൽ പതിനഞ്ചു ശത

ജൂലിയൻ അസാഞ്ചി

മാനവും ചൈനയിൽനിന്നാണ്. ചൈനയിൽനിന്നുള്ള ഇന്ത്യയുടെ ഇറക്കുമതിയുടെ മികച്ച ആറ് ഇനങ്ങളുടെ മൂല്യം ചൈനയിലേക്കുള്ള ഇന്ത്യയുടെ കയറ്റുമതിയുടെ മികച്ച 50 ഇനങ്ങളുടെ മൂല്യത്തേക്കാൾ കൂടുതലാണ്. ഇന്ത്യൻ വാഹന വ്യവസായം ചൈനീസ് നിർമ്മിത യന്ത്രഭാഗങ്ങളെ വളരെയധികം ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു. റേറ്റിങ് ഏജൻസിയായ ഐസിആർ എലിമിറ്റഡിന്റെ കണക്കനുസരിച്ച് ഏകദേശം 17.5 ബില്യൺ ഡോളർ മൂല്യമുള്ള ഘടക ഇറക്കുമതിയുടെ 27 ശതമാനം ചൈനയിൽനിന്നാണ്.

ജനറൽ മരുന്ന്കളുടെ ഏറ്റവും വലിയ കയറ്റുമതി രാജ്യമാണ് ഇന്ത്യ. എങ്കിലും ഈ ഉൽപ്പന്നങ്ങളിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന സജീവമായ ഫാർമസ്യൂട്ടിക്കൽ ചേരുവകൾക്ക്

നാം ചൈനയെ ആശ്രയിച്ചാണ് നിലനിൽക്കുന്നത്. ഫാർമസ്യൂട്ടിക്കൽ വ്യവസായത്തിനുവേണ്ട ചേരുവകളിൽ 70 ശതമാനവും ചൈനയിൽനിന്നുമാണ് ഇറക്കുമതി ചെയ്യുന്നത്. പാരസെറ്റമോൾ പോലുള്ള മരുന്നുകളുടെ ചേരുവകൾക്ക് 100 ശതമാനം ആണ് നമ്മുടെ ചൈനീസ് ആശ്രയത്വം.

പ്രധാനമന്ത്രി നരേന്ദ്ര മോദിയുടെ 'മെയ്ക്ക് ഇൻ ഇന്ത്യ' വ്യാവസായികനയം ഇന്ത്യയെ ഒരു ഉൽപാദനശക്തിയാക്കാനുള്ള വിളംബരമായിരുന്നു. എന്നാൽ ഇന്ത്യയിലെ പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ രംഗത്ത് ബജറ്റ് വിഹിതം വെട്ടിച്ചുരുക്കിയും പൊതുമേഖല സ്ഥാപനങ്ങളെ വിറ്റുതലച്ചും തീവ്രനവലിബറൽ നയം മുന്നോട്ടുവെക്കുന്ന മോഡി സർക്കാർ എങ്ങനെയാണ് 'മെയ്ക്ക് ഇൻ ഇന്ത്യ' വിളംബരവും

സ്നോഡൻ

'സാങ്കേതിക ദേശീയ'വാദവും ചേർത്തുവെക്കുന്നത്? ഇവിടെ നമ്മൾ മനസ്സിലാക്കേണ്ടത്, നവഉദാരവത്കരണത്തോട് കലഹിക്കുന്നതല്ല സാങ്കേതിക ദേശീയവാദം എന്ന വസ്തുതയാണ്.

നെഹ്റുവിൻ കാലത്തെ പകരംവെക്കൽ ഇറക്കുമതി(import substitution) സാമ്പത്തികനയങ്ങളും ശക്തമായ പൊതുമേഖലാ വ്യവസായങ്ങളിൽ ഊന്നിയ സംരക്ഷണവാദവും (protectionism) സാങ്കേതിക ദേശീയവാദത്തിന്റെ പരിസരങ്ങളെ അവതരിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ നവഉദാരവത്കരണത്തിന്റെ പുതിയകാലത്ത് തദ്ദേശീയ സ്വകാര്യമൂലധനവും ഉപഭോക്തൃ സംസ്കാരവും ദേശീയത വ്യവഹാരവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കിടക്കുകയാണ് സാങ്കേതിക ദേശീയവാദം. ദേശത്തും വിദേശത്തും തദ്ദേശീയ ഇന്ത്യൻ മൂലധനത്തിനു വിപണിവളർച്ച ഉറപ്പുവരുത്തുക എന്നതാണ് ഇതിലൂടെ ലക്ഷ്യം വെക്കുന്നത്. ഇത് ഹിന്ദുത്വ ദേശീയതയുടെ ആശയസങ്കല്പവുമായി ചേർന്നുപോകുന്നതാണ്. സംഘപരിവാർ മുന്നോട്ടുവെക്കുന്ന 'സ്വദേശി' എന്ന ആശയം സ്വാക്രമ്യ ഇന്ത്യ കെട്ടിപ്പടുക്കുക എന്നതാണ്. എന്നാൽ സ്വാക്രമ്യത്വം എന്നതു അടിസ്ഥാനമാക്കിയിരിക്കുന്നതു പൊതുമേഖലയെ ആണോ സ്വകാര്യമൂലധനത്തെ പിൻപറ്റിയാണോ എന്ന ചോദ്യം അവർക്ക് അപ്രസക്തമാണ്. സ്വകാര്യ മൂലധനത്തിന്റെ സ്വത്വം 'ഭാരതീയമാണെങ്കിൽ' ആ രാഷ്ട്രീയം രൂപിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. പൊതുമേഖലാസ്ഥാപനങ്ങൾ സാമ്പത്തിക പ്രാപ്തിക്കുറവിനെ (economic inefficiency) അടയാളപ്പെടുത്തുന്നുവെന്നും രാജ്യത്തെ ഉന്നതിയിലെത്തിക്കാൻ അവ സ്വകാര്യമൂലധനത്തിനു തീറെഴുതികൊടുക്കണമെന്നുള്ള നവലിബറൽ കാഴ്ചപ്പാട് സാങ്കേതികദേശീയവാദവുമായി കൂട്ടിയിണക്കി അവതരിപ്പിക്കുവാൻ സംഘപരിവാറിനു പ്രയാസമില്ല. ഇത്തരത്തിൽ ഹിന്ദുത്വ രാഷ്ട്രീയവും നവഉദാരവത്കരണവും ബന്ധപ്പെട്ടുകിടക്കുന്നു.

ഗവേഷണത്തിലും ജ്ഞാനനിർമ്മിതിയിലും ഊന്നിയുള്ള വിദ്യാഭ്യാസ സംവിധാനമുള്ള രാഷ്ട്രങ്ങൾക്ക് സാങ്കേതിക ദേശീയത എന്നത് അനായാസ പ്രക്രിയ

യാണ്. എന്നാൽ വിപണി കേന്ദ്രീകൃതമായ നൈപുണ്യവികസനത്തിൽ (skill development) ഊന്നിയുള്ള വിദ്യാഭ്യാസ സമ്പ്രദായമുള്ള രാജ്യങ്ങൾക്കു അത്ര സുഗമമായിരിക്കില്ല. മെയ്ഡ് ബൈ ഇന്ത്യ എന്നതും (made by India), മെയ്ക്ക് ഇൻ ഇന്ത്യ (make in India) എന്നതും തികച്ചും വ്യത്യസ്ത ആശയങ്ങളാണ്.

ജനസംഖ്യാപരമായ ലാഭവിഹിതം (demographic dividend) ഇന്ത്യക്ക് അനുകൂലമാണെങ്കിലും ഗവേഷണത്തിലൂന്നിയ വിദ്യാഭ്യാസ സമ്പ്രദായത്തിൽ നിക്ഷേപിക്കാതെ 'മെയ്ഡ് ബൈ ഇന്ത്യ' (രാജ്യത്തിനകത്ത് ഉണ്ടാക്കിയെടുത്ത സാങ്കേതിക) എന്ന സ്വപ്നം യാഥാർഥ്യമാക്കാൻ കഴിയില്ല. അല്ലാത്തപക്ഷം സാങ്കേതിക ദേശീയവാദം വെറും വാചാടോപം (rhetorical) മാത്രമായിത്തീരും. സാങ്കേതിക ദേശീയവാദത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനശില മൂലധനവും ഉപഭോക്തൃ സംസ്കാരവും ദേശീയത വ്യവഹാരവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടു രൂപപ്പെടുന്ന അഭിമാനബോധമാണ്. ഒരു രാഷ്ട്രത്തിന്റെ അഭിമാനബോധത്തെ നിർണയിക്കുന്ന സാങ്കേതിക ഉൽപന്നം ഏതാണ് എന്നതാണ് ചോദ്യം.

അമേരിക്കയുടെ ഫോർഡ്, ജർമനിയുടെ ഫോക്സ് വാഗൺ, ചൈന റിപ്പബ്ലിക്കിന്റെ സ്കോഡ, ഫിൻലാന്റിന്റെ നോക്കിയ തുടങ്ങിയ വാണിജ്യമുദ്രകളാണ് നവലിബറൽ കാലത്തെ സാങ്കേതിക ദേശീയത നിർണയിക്കുന്നത്. ഹൂവായിയും ഇസ്രയേലിലും മൂതൽ ഇന്ത്യൻ മൊബൈൽ ഫോൺ വിപണിയിൽ 80 ശതമാനം വിൽപന നടത്തുന്ന ചൈനീസ് ബ്രാൻഡുകളായ ഷവോമി, ടെക്സോ, വിവോ, റിയൽമി തുടങ്ങിയ കമ്പനികളുടെയ

ട്രംപ്

വുമായിയും ഇസ്രയേലിലും മൂതൽ ഇന്ത്യൻ മൊബൈൽ ഫോൺ വിപണിയിൽ 80 ശതമാനം വിൽപന നടത്തുന്ന ചൈനീസ് ബ്രാൻഡുകളായ ഷവോമി, ടെക്സോ, വിവോ, റിയൽമി തുടങ്ങിയ കമ്പനികളുടെ ഉൽപന്നങ്ങളാണ് ചൈനയുടെ അഭിമാനബോധത്തെ നിർണയിക്കുന്ന സാങ്കേതിക ഉൽപന്നങ്ങൾ എന്നിരിക്കെ, ട്രംപ് ഫോലുള്ള ആപ്പ് നിരോധനത്തിലൂടെ ഇന്ത്യ നടത്തിയത് 'സർജിക്കൽ സ്ട്രൈക്ക്' ആണെന്നവദം ഹിന്ദുത്വ രാഷ്ട്രീയത്തിന്റെ ദുർബലമായ ആത്മപ്രശംസയാണ്.

ഉൽപന്നങ്ങളാണ് ചൈനയുടെ അഭിമാനബോധത്തെ നിർണയിക്കുന്ന സാങ്കേതിക ഉൽപന്നങ്ങൾ എന്നിരിക്കെ, ട്രംപ് ഫോലുള്ള ആപ്പ് നിരോധനത്തിലൂടെ ഇന്ത്യ നടത്തിയത് 'സർജിക്കൽ സ്ട്രൈക്ക്' ആണെന്നവദം ഹിന്ദുത്വ രാഷ്ട്രീയത്തിന്റെ ദുർബലമായ ആത്മപ്രശംസയാണ്. ട്രംപ് ഫോലുള്ള ആപ്പ് നിരോധനത്തിന്റെ 0.03 ശതമാനം മാത്രമാണ് ഇന്ത്യയിൽനിന്നുള്ളത്. അതിനാൽതന്നെ, ഈ ആപ്പി ക്ഷേമങ്ങൾ നിരോധിക്കുന്നത് ചൈനയെ സാമ്പത്തികമായി ബാധിക്കുമെന്ന് പൊള്ളയായ വാദമാണ്. മാത്രമല്ല, ഈ നിരോധനം കേവലം രാഷ്ട്രീയ പ്രകടനത്തിനുള്ള ഉപകരണമാണെന്ന ആരോപണത്തെ സാധൂകരിക്കുകയുംചെയ്യും.

കോവിഡ് പ്രതിസന്ധിക്കു മുമ്പു തന്നെ 4.2 ശതമാനത്തിലേക്ക് കുറുക്കുത്തിയ സാമ്പത്തിക വളർച്ചാനിരക്ക് ഇന്നത്തെ കടുത്ത സാമ്പത്തിക പ്രതിസന്ധിയെ അടയാളപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്. കോവിഡാ നന്തരം 2020-21 സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ ഇന്ത്യൻ സാമ്പത്തികരംഗം അഞ്ച് ശതമാനം ഇടിവ് രേഖപ്പെടുത്തിയേക്കും എന്ന പഠനങ്ങളിൽ നിന്നു വെളിച്ചത്തിൽ ദേശീയ വിഭവങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തിയിൽ ആസൂത്രണം ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്. അടുത്ത കാലത്തായി നേപ്പാളും ബംഗ്ലാദേശും ഉൾപ്പെടെയുള്ള അയൽരാജ്യങ്ങളുമായുള്ള ഇന്ത്യയുടെ നയതന്ത്രബന്ധം വഷളാവുകയുമുണ്ടായി. നേപ്പാളുമായുള്ള അതിർത്തി തർക്കത്തിനുശേഷം, കലാപാനി, ലിപുലൈഖ്, ലിംപിയാദുര എന്നീ പ്രദേശങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്ന ഭരണഭൂപടം നേപ്പാൾ സർക്കാർ പുറത്തിറക്കി. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ അമേരിക്കയും ചൈനയുമായി രൂപപ്പെടുന്ന പുതിയ ശീതയുദ്ധത്തിൽ യുഎസ് സഖ്യകക്ഷി പാളയത്തിൽ ചുവടുറപ്പിച്ച് ചൈനയുമായുള്ള നയതന്ത്രബന്ധം വഷളാക്കുന്നതിനേക്കാൾ, സ്വതന്ത്ര വിദേശനയം (ചേരിചേരാ) സ്വീകരിക്കുന്നതാകും ഇന്ത്യയുടെ സുരക്ഷാതന്ത്രങ്ങൾക്കും വാണിജ്യതന്ത്രങ്ങൾക്കും ഗുണകരമാവുക. യുദ്ധമുറവിളിയല്ല, മെച്ചപ്പെട്ട നയതന്ത്രമാണ് പരിഹാരം